

A TANULÓI JÓLLÉT VIZSGÁLATA ÁLTALÁNOS ISKOLÁS TANULÓK KÖRÉBEN

T-8

Nagy Krisztina

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: tanulói jóllét; általános iskola

A tanulói jólléttel foglalkozó kutatások és szakirodalmi összefoglalók száma egyre magasabb, több kultúrában és életkorban többféle szempont mentén vizsgálták. A meghatározások sokszínűségének köszönhetően a jóllét egy olyan többdimenziós konstruktumként értelmezhető, amelyet a fizikai, pszichológiai, kognitív, szociális és környezeti tényezők egyaránt befolyásolnak (Pollard & Lee, 2002). A jóllét iskolai környezetben való vizsgálata többnyire az iskolában átélt örömeztetésekre és érzelmi tényezőkre, valamint az iskolai teljesítményre és a kreativitásra vonatkozik, azonban több tényező együttes hatását kevesen vizsgálják (Diener & Lucas, 2000; Hascher, 2004, 2008). A tanulói és iskolai jóllét mérésére kvantitatív (pl. tesztek, kérdőívek) és kvalitatív (pl. interjú) eszközöket egyaránt alkalmaznak, hazai viszonylatban mégis kevés olyan kutatási eredmény áll rendelkezésünkre, amely több tényező együttes hatását vizsgálná általános iskolás tanulók körében. A kutatási eredmények szerint a legfontosabb befolyásoló tényezők között az iskolai teljesítménnyel való elégedettség, az iskolai énkép fejlettsége, illetve a család és a társak egyénnel való kapcsolata szerepel. Pilot kutatásunk célja 5. és 8. osztályos tanulók (N=65) jóllétét befolyásoló tényezők kvantitatív és kvalitatív módszerrel való feltérképezése, általa a tanulók iskoláról alkotott véleményének megismerése és az alkalmazott mérőeszköz megbízhatóságának feltárása volt. A tanulók először egy általunk magyarra fordított kérdőívet (Wohlbefinden in der Schule, Hascher, 2004) töltötték ki, a kérdésekre ötfokú Likert-skálán válaszoltak. A kérdőív hat dimenzió (iskolához való pozitív viszony, konfliktusok, aggodalom, testi panaszok, iskolai önkép, iskolai sikerek) mentén feltételezi az iskolai jóllét alakulását. A résztvevők a kérdőív kitöltése után fogalmazást írtak a szerintük ideális iskoláról, ami teret adott a tanulók szabad véleménynyilvánításának. A kapott válaszok árnyaltabb képet biztosítanak a tényezők megállapításánál, illetve kijelölhetik az esetleges fejlesztendő területeket. A kérdőív megbízhatónak bizonyult (Cronbach- $\alpha=0,91$), a feltételezett hat dimenzió kirajzolódott, azonban az aggodalomra és a konfliktusra vonatkozó kérdések egy, míg a testi panaszok, az iskolai énkép és az iskolai sikerek is külön dimenziót alkottak. A fogalmazásokban a tanulók leggyakrabban az iskolai környezet elemeit (közösségi és szabadidős terek) hangsúlyozták, illetve a tanár szerepét és a társak jelenlétét emelték ki. Az eredmények alapján a kérdőív megbízhatósága lehetővé tesz nagymintás vizsgálatokat, háttérkérdőív kiegészítésével további adatok nyerhetők a tanulók iskolához való viszonyának alakulásáról és annak legfontosabb befolyásoló tényezőiről.